

[Arbejdsministeren.]

Med disse ord vil jeg gerne anbefale lovforslaget til tingets hurtige og velvillige behandling.

Socialministeren (*Eva Gredal*):

Herved tillader jeg mig for folketinget at fremsætte forslag til lov om ændring af bestemmelser om pristalsregulerede ydelser i lovene om folke-, invalide- og enkepension.

Lovforslaget, der er et led i regeringens samlede plan, vedrører reguleringer af de sociale pensioner. Det er kutyme, at pensionerne reguleres under hensyn til reguleringer inden for lavtlønsområdet. Da der ikke på arbejdsmarkedet sker forbedringer for de lavtlønnede i den første halvdel af overenskomstperioden, vil der heller ikke kunne ske øjeblikkelige forbedringer af pensioner. Dog bevares den procentvise dyrtidsregulering uændret på dette område, men på grundlag af et nulstillet pristal. Som kompensation for tab af 2 dyrtidspoints, som ville være udløst 1. oktober 1975, foreslås pensionstillæggene forhøjet fra 1. oktober 1975. Herved tilgodeses de økonomisk dårligst stillede pensionister. Pensionisternes Kontaktudvalg har erklæret sig indforstået med regeringens forslag. Regeringen har på sin side givet tilsgagn om en regulering af pensionerne i 1976 i konsekvens af de timelønsforhøjelser, der udløses for arbejdsmarkedet i den sidste halvdel af overenskomstperioden. I denne forbindelse vil indgå virkningen af, at pensionerne fritages for beskatning, således som regeringen agter at fremsætte forslag om i denne samling.

Der påtænkes senere fremsat lovforslag om nulstilling af pristallet for så vidt angår ydelser efter andre sociale love, herunder bl. a. omsorgsloven og lov om børnetilskud.

Handelsministeren (*Erling Jensen*):

Herved har jeg den ære for det høje ting at fremsætte forslag til lov om avancestop.

Dette lovforslag må ses i sammenhæng med det samtidig af arbejdsministeren fremsatte forslag til lov om forlængelse af kollektive overenskomster og aftaler m. v. Regeringen finder det nødvendigt, at der samtidig med, at der gribes ind i indkomstdannelsen for lønmodtagerne, gennemføres en lovgivning, som pålægger de selvstændige erhvervsdrivende tilbageholdenhed med hen-

syn til indkomstforhøjelser. En sådan regulering kan efter regeringens opfattelse mest hensigtsmæssigt gennemføres ved at sætte en bremse på stigningerne i avancerne.

Lovforslagets hovedbestemmelse er derfor en fastlåsning af bruttoavancerne inden for alle dele af erhvervslivet, ikke alene inden for produktion og handel, men også inden for transport og tjenesteydelser, herunder også de liberale erhverv. I stopperioden må bruttoavancerne ikke forhøjes, heller ikke som følge af forøgelse af de omkostninger, som skal afholdes inden for bruttoavancerne. Der er dog gjort en undtagelse heri, idet de lønforhøjelser, som følger af overenskomsterne, og som skal afholdes inden for bruttoavancerne, lovligt kan begrunde en forhøjelse af disse avancer.

Avancestoppet foreslås også at skulle omfatte offentlige og koncessionerede virksomheders varesalg og levering af transport- og tjenesteydelser. Under hensyn til den betydning, disse virksomheders priser har for omkostningsudviklingen, er det fundet rimeligt at pålægge dem de samme begrænsninger som det private erhvervsliv.

Tilsyn med og administration af loven er, som det har været tilfældet ved tidligere lignende love, overdraget monopoltilsynet, som også har fået dispensationsbeføjelser, der er nødvendige for at afbøde de vanskeligheder, som kan opstå ved anvendelsen af en så forholdsvis stift virkende forholdsregel som et avancestop med udgangspunkt i avancerne pr. vareenhed på en bestemt dato. Med hensyn til de øvrige tekniske detaljer tillader jeg mig at henvise til lovforslaget og de her til knyttede bemærkninger.

Jeg vil dog omtale endnu en enkelt bestemmelse, nemlig forslagets § 12, der indeholder en revisionsklausul, hvorefter forslag om revision af loven fremsættes for folketinget senest den 1. februar 1976. Et bruttoavancestop er et vidtgående indgreb i erhvervslivets forhold, og det vil ganske afhænge af den kommende udvikling i omkostningerne, hvorledes virkningerne vil være for erhvervsvirksomhederne. Det er derfor skønnet nødvendigt, efter at loven har virket et års tid, at tage den op til revision på basis af en bedømmelse af den udvikling, som har fundet sted i omkostninger m. v. i denne periode.

Med disse bemærkninger tillader jeg mig

[Handelsministeren.]

at anmode om folketingets velvillige og hurtige behandling af lovforslaget.

Endvidere har jeg den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om begrænsning af udbytter og vederlag m. v.*

Forslaget indebærer en videreførelse for 2 år af principperne i den gældende udbyttebegrænsningslov, der fortsat vil være gældende for de selskaber, hvis udbytte endnu ikke har været undergivet begrænsning i medfør af loven.

I modsætning til den gældende lov tager lovforslaget tillige sigte på at begrænse stigningen i vederlag og tantiemer til ledelsen i aktieselskaber og andre erhvervsdrivende selskaber, foreninger m. v., idet man har fundet det naturligt, at der må ske en begrænsning også i denne del af indkomstdannelsen.

Forslaget om begrænsning af vederlag og tantiemer til ledelsen går efter samme principper som udbyttebegrænsningen ud på, at der ikke for hvert af de to første regnskabsår, hvor ordinær generalforsamling afholdes efter lovforslagets fremsættelse, må anvendes et større samlet beløb til de omhandlede vederlag end det beløb, som i det nærmest forudgående regnskabsår har været anvendt hertil. For nystiftede selskaber og foreninger er der dog mulighed for at udbetale et årligt beløb på indtil 5.000 kr. til hvert medlem af ledelsen. I lovforslagets § 5, stk. 3, er der åbnet adgang til at tage hensyn til eventuel udvidelse af bestyrelsen med f. eks. medarbejderrepræsentanter, således at en forholdsmæssig forøgelse af det samlede beløb kan finde sted.

Med henblik på eventuel revision af bestemmelsen om vederlagsbegrænsning under hensyn til den almindelige lønudvikling er der i forslaget § 11 indsat en bestemmelse, hvorefter loven optages til revision i folketingsåret 1975-76.

Med disse bemærkninger anbefaler jeg lovforslaget til folketingets velvillige behandling.

Endelig har jeg den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om pengeinstitutters rentemarginal.*

I forbindelse med den regulering af lønindkomster og erhvervslivets avancer, som

regeringen nu søger gennemført som led i bestræbelserne på at stabilisere den økonomiske situation, finder regeringen det naturligt også at gribe reguleringe ind over for pengeinstitutternes indtjening.

For pengeinstitutternes vedkommende er forskellen mellem ind- og udlånsrenten, den såkaldte rentemarginal, det begreb, som bedst modsvarer den bruttoavance, som for det øvrige erhvervsliv lægges til grund ved reguleringen af indkomsterne. En regulering af pengeinstitutternes rentemarginal forekommer derfor at danne det naturlige udgangspunkt for en regulering af pengeinstitutternes indtjening.

Fordelen ved at anvende rentemarginalen som reguleringsinstrument er først og fremmest, at det herved kan overlades til det enkelte pengeinstitut selv at bestemme sammensætningen af såvel udlåns- som indlånsrentesatserne. Herved griber man ikke nær så stærkt ind i pengeinstitutternes konkurrenceforhold som f. eks. ved en regulering alene ved en nedsættelse af udlånsrenten, idet en sådan regulering i særlig grad kunne ramme de mere risikobetonede — og dermed relativt højt forrentede — udlån.

Da regulering af pengeinstitutternes indtjening over rentemarginalen ikke tidligere har været gennemprøvet, er det hensigten, at loven skal optages til revision i folketingsåret 1975-76, således at man på grundlag af de gennem lovens administration indvundne erfaringer kan tage stilling til behovet for en fortsat regulering og formen herfor. Om forberedelserne af denne revision vil der i god tid blive optaget forhandlinger med pengeinstitutternes organisationer.

Som norm for den tilladte rentemarginal benyttes efter lovforslaget et gennemsnit af den rentemarginal, det enkelte pengeinstitut har oppebåret i årene 1972, 1973 og 1974, idet anvendelse af et enkelt års rentemarginal ellers kan virke konkurrencemæssigt urimeligt over for enkelte pengeinstitutter og under hensyn til, at rentemarginalen for det sidste regnskabsår har haft en ekstraordinær karakter.

En særlig bestemmelse i lovforslaget muliggør, at de pengeinstitutter, som har været særlig tilbageholdende i deres rentepolitik i 1974, ikke tvinges til at reducere deres rentemarginal.

Med disse bemærkninger anbefaler jeg